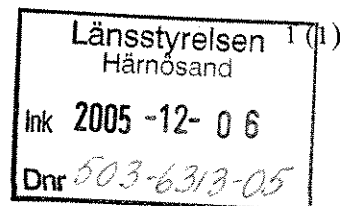

Avsl. 2005-09-23

SE

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Carl Mikael Svensson
Tel: 08-6981651
carlmikael.svensson
@naturvardsverket.se

2005-12-05 Dnr 641-3429-05

Länsstyrelsen Västernorrland

871 86 HÄRNÖSAND

Klassificering av avfall från förbränning

Naturvårdsverkets yttrande till Länsstyrelsen 2005-09-19 som avsåg vägledning i ett specifikt fall, har orsakat en diskussion om klassificering av avfall från förbränning. Med anledning av den diskussion som uppstått har Naturvårdsverket analyserat frågan ytterligare.

I bilagda PM utvecklar Naturvårdsverket det tidigare yttrandet till Länsstyrelsen.

Christer Litzell

Carl Mikael Svensson

Bilaga: PM, Klassificering av avfall enligt avfallsförordningen (2001:1063) samt kommentarer på vägledningen från Värmeforsk och RVF för klassificering av förbränningsrester

Kopia:

RVF- Svenska Renhållningsverksföreningen, Prostgatan 2, 211 25 MALMÖ
Värmeforsk Service AB, 101 53 STOCKHOLM

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Carl Mikael Svensson
Tel: 08-6981651
carlmikael.svensson
@naturvardsverket.se

PM
2005-12-05 Dnr 641-3429-05

Klassificering av avfall enligt avfallsförordningen (2001:1063) samt kommentarer på vägledningen från Värmeforsk och RVF för klassificering av förbränningsrester

Bakgrund

Frågor har uppkommit kring klassificering av avfall enligt avfallsförordningen, och den vägledning från Värmeforsk (rapport 866) och RVF (rapport 2005:1) som föreligger.

Klassificering av avfall enligt avfallsförordningen (2001:1063)

Avfallsproducenten har det grundläggande ansvaret för att klassificera avfallet. Tillsynsmyndigheten har möjlighet att ifrågasätta denna klassificering. Bedömningen görs utifrån förutsättningarna i varje enskilt fall. Klassningen av avfall som farligt avfall eller inte görs enligt avfallsförordningen (2001:1063). För farlighetsegenskaperna H3 – H8, H10 och H11 görs klassningen i enlighet med hänvisningarna till Kemikalieinspektionens regelverk (KIFS). För övriga farlighetsegenskaper H1 – H2 och H12 – H14 ger inte bilaga 3 i avfallsförordningen någon ytterligare vägledning. Inom Baselkonventionen har vägledning tagits fram för kriteriet H14 (H12 hos Baselkonventionen). Kommissionen har nyligen påbörjat ett arbete med att se över EU:s avfallsförteckning och klassificeringen av avfall. Som ett första steg i detta arbete kommer de vägledningar som olika medlemsstater tagit fram på detta område samlas in. Det kommer därefter att undersökas om det på basis av medlemsstaternas arbete går att ta fram ett gemensamt vägledningsdokument. Särskild tyngd kommer att läggas på kriteriet ekotoxicitet (H14).

De inneboende egenskaperna (t.ex. halter av farliga ämnen) är inte preciserade i avfallsförordningen för vissa farlighetsegenskaper (t.ex. H14 ekotoxicitet). Det bör härvid uppmärksammas att det i avfallsförordningen (se t.ex. punkterna 19 03 och 19 04 i bilaga 2) ställs mycket höga krav för att bortse från avfallets inneboende egenskaper, med hänvisning till att avfallets fysiska tillstånd exempelvis reducerar lakbarheten av farliga ämnen.

I den mån som klassificeringslistan i KIFS 1994:12 ger anvisning om haltgränser anser verket att det är det rimligt att dessa används till dess att reglerna för klassning av avfall ändras. I avvaktan på ändrade regler innebär det i stora drag att den haltgräns som medför att en kemisk produkt ska föras med riskfras även medför att ett avfall med motsvarande halt bör klassificeras som farligt avfall. Bedömningen är att halten som utgör gräns för när en kemisk produkt ska märkas med farosymbol inte kan fungera som gräns för när ett avfall med motsvarande halt ska klassas som farligt avfall. Det är tillräckligt att avfallet hamnar i faroklassen Miljöfarlig, som beskrivs med ordalag som väl stämmer överens med definitionen av H14 ekotoxiskt, för att avfall ska klassas som farligt avfall.

Om KIFS regelverk för klassificering av avfall enligt egenskapen H14 (ekotoxiskt) tillämpas innebär detta att ett innehåll av metaller eller metallföreningar med riskfrasen R 50/53 i högre halter än 0,25 % medför att avfallet bör klassificeras som farligt avfall. Enligt Kemikalieinspektionens databas är exempelvis zinkoxid försett med riskfrasen R 50/53. Riskfrasen R50/53 avser egenskapen mycket giftigt för vattenorganismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

Det kan konstateras att kriterierna för att klassa kemiska produkter inte alltid på ett tillfredsställande sätt beskriver ett avfalls miljömässiga egenskaper. I avvaktan på en översyn av reglerna är det dock rimligt att tillämpa Kemikalieinspektionens regelverk för klassificering av avfall.

Naturvårdsverkets syn på vägledningen från Värmeforsk och RVF, för klassificering av förbränningsrester

Det är mycket positivt att projekt genomförs som syftar till att ge vägledning kring klassificering av avfall. Naturvårdsverket har medverkat i projektet som tagit fram vägledningen genom att delta i referensgruppen. Medverkan i referensgruppen innebär att verket kan bidra med sitt kunnande inom området. Detta innebär dock inte att verket förbinder sig att stå bakom de slutsatser som projektet kommer fram till.

Metodiken som tagits fram av Värmeforsk är ett gott initiativ för att förenkla och möjliggöra klassificering av förbränningsrester. Metodiken bygger på att vissa referenssubstanser som kan förväntas i avfallet analyseras. En sådan förenklad analys kan vara en framkomlig väg för klassificeringen av avfallet, under förutsättning att dessa referenssubstanser ger en rättvisande bild av det aktuella avfallet. Vad gäller val av referenssubstanser samt bedömning av halterna av referenssubstanser som anges i vägledningen kan det dock uttalas några invändningar.

I vägledningen Värmeforsk 866 anges att nedbrytbarhet och bioackumulerbarhet inte är en relevant storhet för metaller. Även om grundämnen inte är nedbrytbara bör de riskfraser som anges för metallerna och deras föreningar tillämpas. Därav följer att man kan ifrågasätta den höjning av gränsvärde från 0,25 till 2,5 % för riskfrasen R50/53 som har gjorts i vägledningen.

I vägledningsmaterialet förutsätts att flertalet metallföroreningar förekommer som oxider och därmed är svårlakade ur avfallet samt ofta har lägre farlighet. I vägledningen anges att lagring av aska i ett upplag ska ske enligt särskilda förhållanden så att en karbonatisering av askan kan ske. Förhållandena som anges är att askan ska vara fuktig, att den ska vara väldränerad, att den har sådan gradering att luften får fritt tillträde samt att askan läggs upp så att luften får fritt tillträde.

Det kan ifrågasättas om antagandet att föroreningarna generellt förekommer som oxider är korrekt. Föroreningarna kan även ändra förekomstform i ett senare skede och därmed bli mer lakningsbenägna. Att åstadkomma angivna förhållanden vid lagring av askan kräver i praktiken en omsorgsfull hantering. Om förhållandena inte uppnås finns en risk att föroreningarna är mer lakningsbenägna än vad som antas i vägledningen. Vid användning av modellen för klassificering av askor bör det redovisas hur askan har lagrats. Om avfallet har ändrat egenskaper som innebär att klassificeringen av avfallet ändras genom lagringen, så bör detta verifieras.

21
22
23
24